

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ ХАРКІВСЬКОГО ОБЛАСНОГО ТЕРИТОРІАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ

№ 137-рк/к від 10 листопада 2016 року

ТОВАРИСТВО З ОБМЕЖЕНОЮ
ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АПТЕЧНА
МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ"

*61153, м. Харків, просп. Ювілейний,
буд. 32/186*

Про припинення дій, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції

В ході розгляду справи № 3/02-143-15, розпочатої за ознаками вчинення ТОВАРИСТВОМ З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" (надалі - ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ") ознак порушення законодавства про захист економічної конкуренції, встановлено наступне.

ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" зареєстроване Виконавчим комітетом Харківської міської ради 20.03.2013 за № 14801020000055292, ідентифікаційний код – 38631172, місцезнаходження: 61153, м. Харків, просп. Ювілейний, буд. 32/186.

Основним видом діяльності ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" є роздрібна торгівля фармацевтичними товарами в спеціалізованих магазинах (код за КВЕД 47.73).

У розумінні абзацу дванадцятого статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції" ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ", здійснюючи роздрібну реалізацію лікарських засобів, є суб'єктом господарювання.

Роздрібну реалізацію лікарських засобів ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" здійснює через мережу структурних підрозділів. До їх складу входить 6 аптечних закладів, що розміщені за адресами:

- Аптека № 1 – 62602, Харківська обл., смт Великий Бурлук, вул. Радянська, 25;
- Аптечний пункт № 1 аптеки № 1 – 62602, Харківська обл., смт Великий Бурлук, вул. Комінтерна, 23;
- Аптечний пункт № 2 аптеки № 1 - 62602, Харківська обл., смт Великий Бурлук, вул. 50 років ВЛКСМ (надалі 3 разом – Аптечні заклади смт Великий Бурлук);
- Аптечний пункт № 3 аптеки № 1 – 62651, Харківська обл., Великобурлуцький р-н, с. Шипувате, вул. Леніна, 22;
- Аптека № 2 – 62630, Харківська обл., Великобурлуцький р-н, смт Приколотне, вул. Леніна, 55.
- Аптека № 3 – 62620, Харківська обл., Великобурлуцький р-н, с. Вільхуватка, вул. Гагаріна, 1 А (надалі – Аптека № 3).

Виходячи із розміщення структурних підрозділів, ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" господарську діяльність провадить в межах смт Великий Бурлук, смт Приколотне, с. Вільхуватка і с. Шипувате Великобурлуцького району Харківської області.

Ринки роздрібної реалізації лікарських засобів в с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області досліджуються з урахуванням вимог Методики визначення монопольного (домінуючого) становища суб'єктів господарювання на ринку, затвердженої розпорядженням Антимонопольного комітету України від 05.03.2002 № 49-р, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 01.04.2002 за № 317/6605 (надалі – Методика).

Об'єктами аналізу щодо визначення монопольного (домінуючого) становища є:

- роздрібна реалізація лікарських засобів с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області;

- ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" - надавач послуг.

Споживачами послуг з роздрібної реалізації лікарських засобів є фізичні особи, які мешкають в с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області.

Лікарські засоби є предметом господарського обігу та відповідно до статті 1 Закону України "Про захист економічної конкуренції", з урахуванням пункту 5.1. Методики, є товаром, який не має заміників.

Отже, товарними межами ринку є роздрібна реалізація лікарських засобів.

Територіальні межі ринку визначено шляхом встановлення мінімальної території, за межами якої, з точки зору споживача, придбання продукції є неможливим або недоцільним.

Внаслідок значної частки товарів першої необхідності в асортименті аптек (лікарські засоби, що використовуються при лікуванні вірусних, кардіологічних захворювань, тощо), вони мають схильність до локалізації в межах крокової доступності для покупця відповідної продукції, оскільки під час вибору місця її придбання істотними є такі фактори, як:

- час, необхідний споживачу для того, щоб дістатися до аптеки. Відстань до найближчих аптек, які знаходяться в смт Приколотне Великобурлуцького району Харківської області складає приблизно 15 км, але придбання лікарських засобів в цих аптечних закладах не є вигідним з точки зору споживача, адже реалізацію лікарських засобів в межах смт Приколотне здійснює, зокрема, ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ". Розмір торговельної надбавки ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" в межах смт Приколотне складає до 30%, як і в с. Вільхуватка. Таким чином, вибір можливий між аптечними закладами, що знаходяться в смт Великий Бурлук Харківської області. Відстань від с. Вільхуватка до смт. Великий Бурлук складає приблизно 25 км. Таким чином, придбання лікарських засобів за межами с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області з точки зору споживача є недоцільним;

- розмір транспортних витрат, які несе при цьому споживач, оскільки вартість автобусного квитка від с. Вільхуватка до смт Великий Бурлук Харківської області складає приблизно 11 грн.

Отже, територіальними межами ринку є с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області.

За інформацією з офіційного сайту Державної служби з лікарських засобів України <http://portal.diklz.gov.ua> в с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області роздрібну реалізацію лікарських засобів здійснює лише ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" в Аптеці № 3. Отже, інших аптечних закладів в с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області не має.

Отже, відповідно до статті 12 Закону України "Про захист економічної конкуренції" ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" має ознаки монопольного (домінуючого) становища на ринку роздрібної реалізації лікарських засобів в межах с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області.

ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" листом від 04.09.2015 № 21 повідомило, що формування роздрібної ціни на лікарські засоби, що включені до Національного переліку основних лікарських засобів і виробів медичного призначення (крім наркотичних, психотропних, прекурсорів та медичних газів) та обов'язкового мінімального асортименту (соціально орієнтованих) лікарських засобів та виробів медичного призначення для аптечних

закладів, здійснюється відповідно до Постанови КМУ від 17.10.2008 № 955 (зі змінами та доповненнями), а на інші лікарські засоби, розмір торговельної надбавки протягом 2014 року та першого півріччя 2015 року у с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області складає 30 %.

Торговельна надбавка у розмірі до 30 %, що застосовується в Аптеці № 3, в с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області, встановлена наказами директора ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" від 01.10.2013 № 1, від 05.01.2014 № 1, від 05.01.2015 № 1 та від 05.01.2016 № 1.

При цьому, в Аптечних закладах смт Великий Бурлук розмір торговельної надбавки ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" у вказані періоди встановлено у розмірі до 25 %.

На ринку роздрібної реалізації лікарських засобів в смт Великий Бурлук у ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" є конкуренти. За інформацією з офіційного сайту Державної служби з лікарських засобів України <http://portal.diklz.gov.ua> окрім ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" діяльність з роздрібної реалізації лікарських засобів здійснюють ПП "Аптека 2011", ТОВ "Аптека Віола" і ФОП Попова І.А.

Отже, за умов наявності конкурентів ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" встановило торговельну надбавку у розмірі до 25 %, а в умовах їх відсутності (зокрема, в межах с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області) - у розмірі до 30 %, яка є значно вищою в порівнянні з торговельною надбавкою, встановленою в аптечних закладах в смт Великий Бурлук Харківської області.

Застосування завищеного розміру торговельних надбавок на лікарські засоби в Аптеці № 3 призводить до встановлення економічно необґрунтованих завищених цін.

Такі дії були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку, оскільки у такому випадку ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ", здійснюючи конкурентну боротьбу з іншими учасниками ринку, намагалося б встановити економічно обґрунтований (нижчий) розмір торговельної надбавки.

Вказані дії порушують законні інтереси споживачів, які залишаються незахищеними за відсутності ефективно функціонуючого ринкового механізму зі значною конкуренцією між учасниками ринку в межах с. Вільхуватка Великобурлуцького району Харківської області.

Експлуатуюча поведінка ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" завдає шкоди інтересам населення, слабка позиція якого використовується на власну користь. Через відсутність альтернативних продавців, які могли б реалізувати достатню кількість продукції, ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" є торговельним партнером, стосунків з яким неможливо уникнути.

Враховуючи наведене, дії ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ", які полягають у застосуванні завищеного розміру торговельної надбавки, що призводить до встановлення економічно необґрунтованих завищених цін на лікарські засоби, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України "Про захист економічної конкуренції", у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку роздрібної реалізації лікарських засобів.

Враховуючи викладене, керуючись пунктом 10 частини п'ятої статті 14 Закону України "Про Антимонопольний комітет України", частиною першою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції", підпунктом 13 частини першої пункту 3 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23.02.2001 № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30.03.2001 за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Харківського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає, ТОВ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" такі

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Припинити дії, які полягають у застосуванні завищеного розміру торговельної надбавки, що призводить до встановлення економічно необґрунтованих завищених цін на лікарські засоби, та містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 1 частини другої статті 13, пунктом 2 статті 50 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку, шляхом встановлення таких цін реалізації товару, які неможливо було б встановити за умов існування значної конкуренції на ринку роздрібною реалізації лікарських засобів, а також усунення причин виникнення цього порушення і умов, що йому сприяють.

Про виконання рекомендацій шляхом приведення розміру торговельних надбавок до економічно обґрунтованого рівня в Аптеці № 3 ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ "АПТЕЧНА МЕРЕЖА "СЕБ-ФАРМ" (ідентифікаційний код – 38631172) повідомити Харківське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України в 30-денний термін з дня отримання цих рекомендацій.

Звертаємо увагу, що згідно з частиною другою статті 46 Закону України "Про захист економічної конкуренції" рекомендації органів Антимонопольного комітету України підлягають обов'язковому розгляду органами чи особами, яким вони надані.

Голова колегії

Н.В. Фастова